

“Wat vindt u, vanuit uw perspectief, een belangrijk onderwerp of vraagstuk binnen de evaluatie van Passend onderwijs?”

In het voorjaar van 2016 hebben we het digitale panel bovenstaande vraag voorgelegd. Er hebben 47 panelleden gereageerd, waaronder ouders, leraren, schoolleiders, samenwerkingsverbanden, ondersteuners, beleidsmedewerkers. Hieronder vatten we de meest genoemde vraagstukken samen:

1. Kunnen leerlingen *met* en leerlingen *zonder* ondersteuningsbehoefte zich optimaal ontwikkelen? (22x genoemd)

Kunnen leerlingen (met én zonder extra ondersteuningsbehoefte) zich optimaal ontwikkelen binnen passend onderwijs? Zitten leerlingen op een passende plek? Krijgen leerlingen *zonder* extra ondersteuningsbehoefte nog voldoende aandacht?

Hoe verlopen de overgangen tussen po-vo-mbo/hbo en de toeleiding naar werk?

Voor leerlingen *met* een extra ondersteuningsbehoefte: kunnen zij zich optimaal ontwikkelen binnen regulier onderwijs (passend) onderwijs? Hebben ze voldoende kans op een diploma of certificaten en een mogelijkheid om vervolgonderwijs op mbo of hbo niveau te volgen?

Hoe zijn de opbrengsten bij leerlingen die voorheen zouden zijn verwezen naar so/sbo en nu binnen het reguliere onderwijs verblijven? Specifiek voor leerlingen met autisme en leerlingen uit het mytylonderwijs is de vraag: waar ligt de grens voor optimale (cognitieve en sociaal emotionele) ontwikkelkansen?

De vraag naar de ontwikkeling van leerlingen leidt naar de vraag om objectief te meten en monitoren (van thuiszitters, aantal verwijzingen, leerlingstromen, opbrengstvergelijking etc.).

2. Hoe vullen schoolbesturen hun rol in? (13x genoemd)

Schoolbestuurders spelen binnen passend onderwijs een essentiële rol (zorgplicht, verantwoordelijk voor kwaliteit basisondersteuning op scholen en voor kwaliteit binnen het samenwerkingsverband). Schoolbesturen spelen verschillende rollen tegelijkertijd, zo treden zij binnen een samenwerkingsverband op als klant, belangenhouder, werkgever en toezichthouder. Zij moeten binnen het samenwerkingsverband samenwerken maar kunnen soms ook ‘elkaars concurrent’ zijn. Hoe gaat men hiermee om? Vraagt dit om professionalisering van bestuurders?

Hoe werken de modellen van middelentoe wijzing door op de uitvoering en kwaliteit van passend onderwijs (verantwoordelijkheid schoolbesturen)? Waar zitten de meeste risico's op strategisch gedrag? Als de middelen naar de scholen gaan: voor welke ethische dilemma's komen zij te staan als zij keuzes moeten maken welke leerlingen ze nog wel ondersteunen vanuit hun budget en welke niet?

Hoe wordt de besteding van het budget van extra ondersteuning in de school inzichtelijk gemaakt?

3. Hoe is de aansluiting met jeugdhulp? (13x genoemd)

Hoe effectief is de aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp?

Grote samenwerkingsverbanden hebben met veel gemeenten te maken die van elkaar verschillen in beleid, werkwijze, etc. Hoe kan goed worden afgestemd, regionaal en lokaal? Wie bepaalt en betaalt de onderwijs-zorgarrangementen, wie heeft de regie?

Hoe wordt de aansluiting 0-4 jaar en passend onderwijs vormgegeven?

Wat is het effect van de niet-synchrone wet- en regelgeving van onderwijs en jeugdhulp/zorg en de (soms) verschillende regio-indeling?

4. Zijn leraren voldoende toegerust? (12x genoemd)

Van belang is de deskundigheid van de 'gewone' leraar. In hoeverre zijn leraren toegerust door extra scholing en/of kennisdeling binnen de gehele organisatie op het invoegen van (meer) leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte? Deze vraag geldt specifiek ook voor havo/vwo en mbo.

Hoe hangt de terugloop/groei van het deelnamepercentage van het (v)so samen met de toename/afname van de handelingsbekwaamheid binnen de reguliere scholen? Hoe kan de kwaliteit van de basisondersteuning worden gevolgd?

Welke professionalisering van (po-, vo- en mbo-)docenten is nodig om leerlingen optimale basisondersteuning te geven? Welke taak zien schoolbesturen hier voor zichzelf en/of voor het samenwerkingsverband?

5. Wat is de rol en positie van ouders? (10x genoemd)

Hoe worden ouders geïnformeerd? Is er voldoende informatie van goede kwaliteit op regionaal/lokaal niveau beschikbaar voor ouders? Wordt met de schoolondersteuningsprofielen nu echt inzichtelijk hoe het staat met de ondersteuning die de school biedt, kan bieden en wil gaan bieden? Daarbij is ook de vraag hoe stabiel passend onderwijs daadwerkelijk is op schoolniveau, gedurende een hele schoolloopbaan van een leerling.

Hoe is de samenwerking met en betrokkenheid van ouders geregeld als het gaat om toewijzing en ondersteuning? Hoe wordt er omgegaan met hun visie op de ondersteuning die hun kind nodig heeft? In hoeverre zijn samenwerkingsverbanden ook benaderbaar voor ouders? Bieden ze informatie? Zijn ze gesprekspartner? Welke (onafhankelijke) ondersteuning biedt een samenwerkingsverband aan ouders?

In hoeverre kan de MR het ondersteuningsprofiel beoordelen en wat is de rol van de OPR?

En verder:

Andere genoemde vraagstukken die relevant zijn voor het evaluatieprogramma:

- In hoeverre zien we een verandering in houding en manier van werken? (cultuurverandering)
- Ontstaat er een nieuwe bureaucratie?
- Welke nieuwe arrangementen worden ontwikkeld en zijn ze effectief?
- Wat is nodig aan passend examineren, stage lopen etc.?
- Hoe verhoudt passend onderwijs zich tot andere onderwijsontwikkelingen?